

Toespraak op Spui - Stop de Oorlog - 24 juli 2025.

Toen ik werd gevraagd om hier te spreken en daarin had toegestemd, overviel het me: “Wat kan ik hier nog over zeggen, waarmee kan ik in de huidige situatie nog inspirerend zijn?” Of rest mij niet meer dan het delen van de machteloosheid? Immers, met de toestemming van de VS om patriot systemen te leveren aan Oekraïne, en als deze betaald zullen worden door de EU, is er een situatie gecreëerd waarbij de VS grotere handelsbelangen heeft bij het voortduren van de oorlog. Daarnaast worden de beelden van hetgeen Israël in Gaza praktiseert steeds gruwelijker. Als ik me de wereld voorstel als een veelkleurig kleed met een zekere harmonie, dan wordt dit kleedje steeds verder verwoest. Hoe kun je dit nogrepareren? Is herstel nog mogelijk? Wat kan ik hierover zeggen?

Gelukkig werd ik gezegend met een artikel van Peter Cousins, een vredesvriend van onze zusterorganisatie in het VK.

Het heet “*Rev. Earl M. Smith: de 'grootvader' van de hedendaagse, georganiseerde Latijns-Amerikaanse geweldloosheid*” en is gepubliceerd in Historical Research . Het gaat over de eerste decennia van de FOR in Latijns-Amerika, vóór de oprichting van SERPAJ.

De samenvatting luidt als volgt:

Dit artikel identificeert de methodistische missionaris, dominee Earl M. Smith, als een cruciale figuur in de geschiedenis van de georganiseerde Latijns-Amerikaanse geweldloosheid.

Cousins kijkt naar de geschiedenis van de vredesopbouw. Hij stelt: je moet je geschiedenis kennen om niet dezelfde fouten te maken, maar in het geval van vrede, moet je de geschiedenis kennen om daarop voort te bouwen. Hij ontdekte dat het methodisch gezien een web zoals spinnenweb was, een web van vredesdienaren, tussen mensen dichtbij, regionaal en wereldwijd. Toen ik dat las, gingen mijn gedachten naar het stukje kleedje, een plakkend spinnenweb kan uitstekend dienen om het tegen de achterkant van het kleedje te plakken, om de boel bij elkaar te houden (een spinnenweb plakt). De vredesbeweging staat met elkaar in contact zowel lokaal zoals hier in Amsterdam, of bijvoorbeeld Den Haag, maar ook landelijk, of Europees en wereldwijd. Zoals IFOR, PAX Christi en zoveel wereldwijde organisaties, die ook onderling weer contact met elkaar hebben. Wij zijn deel van een wereldwijd web van vredesdienaren, en moeten het kapotte kleed onder de rafels verstevigen. In Latijns Amerika deden ze dat onder andere door cursussen te geven, actief bezig om geweldloosheid te doceren. Men werkte aan vredesopbouw onder de bevolking.

Op een gegeven moment riep dominee Smith op om iemand met een christelijk pacifistische boodschap naar Uruguay te sturen, als tegenwicht voor de vele stemmen die riepen om oorlogsinspanningen. Martin Luther King stuurde de methodistische predikant James Lawson. In zijn boodschap “Non-violence the revolution that matters” zei hij:

“Geweldloosheid is niets minder dan de kracht van Liefde, de kracht van Waarheid. Liefde in actie, dit betekent de ander onderwerpen aan liefde, totdat de ander menselijker wordt.”

VREDE

In een Zoom-meting die ik bijwoonde bevonden zich ruim 180 deelnemers. Het onderwerp was de oproep tot de dienstplicht in Rusland, Wit-Rusland en Oekraïne, en de dienstweigering in deze landen. Aanwezig waren dienstweigeraars uit deze landen maar ook dienstweigeraars uit andere landen. Zij ondersteunen elkaar, en anderen die als gewetensbezwaarden niet willen doden en dus de dienst weigeren. In veel landen niet zonder gevaar, zij worden gezien als landverraders. Eén van hen is Yurii Sheliashenko, (Uitvoerend secretaris Oekraïense Pacifistische Beweging, Bestuurslid van het Europees Bureau voor Gewetensbezwaarden (Brussel, België), Lid van de Raad van Bestuur World BEYOND War (Charlottesville, VA, Verenigde Staten), Docent en

onderzoeksmedewerker KROK Universiteit (Kiev, Oekraïne) LL.M., B. Wiskunde, Master in Mediation en Conflictmanagement).

Yurii opende de bijeenkomst met: Wat bijzonder dat we hier met zovelen bijeen zijn, in vrede! Afkomstig uit landen die met elkaar in oorlog zijn. Dit bewijst de vrede is er al, je moet hem alleen pakken. De bijeenkomst was georganiseerd door Connection EV, die onder andere met de Object War Campaign een wereldwijde campagne tegen oorlog voert.

Allemaal in verbinding met elkaar als onderdeel van het Web tegen oorlog, bedoeld om het kleed te repareren, zodat we in vrede op deze aarde kunnen leven, dwars tegen alle oorlogszucht in.

Geesje Werkman 27 juli 2025